HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Asiantuntijalausunto HKIHAO/595/2023

8.11.2023

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lakivaliokunnan kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö kokoukseen 14.11.2023 klo 10.00

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta kirjelmä eduskunnalle

Helsingin hallinto-oikeus lausuu esitetyn lausuntopyynnön johdosta seuraavaa:

Hallinto-oikeus ei tässä lausumassaan ota kantaa asetuksen sisältöön liittyviin seikkoihin, mutta yhtyy pitkälti niihin huomioihin, joita Valtioneuvostokin on kannanotossaan nostanut esiin.

Oikeusministeriön muistiossa on kohdassa ”Vaikutukset tuomioistuimiin” todettu hallinto-oikeuksien toimivan yleensä muutoksenhakuasteena hallintoasioissa. Voimassa olevan maksuehtolain 10 §:ssä tarkoitetun kiellon määräämisen on todettu tällä hetkellä kuuluvan markkinaoikeuden toimivaltaan ja sen vuoksi on todettu, että muutoksenhaku voitaisiin mahdollisesti ohjata osin myös markkinaoikeuteen siinä tapauksessa, että hallinnolliseksi seuraamukseksi asetuksen rikkomisesta säädettäisiin varoitus tai kielto. Tältä osin Helsingin hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, että mikäli kysymys olisi kiinteästi markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvien asioiden yhteydessä määrätyistä hallinnollisista sanktioista, muutoksenhaku on varmasti mahdollista ohjata markkinaoikeuteen. Tätä harkittaessa on kuitenkin arvioitava erikseen, millaisista viranomaispäätöksestä on kyse ja kuuluuko muutoksenhaku enemmän markkinaoikeuden vai hallinto-oikeuden toimialaan. Muissakin asiaryhmissä tällaista rajanvetoa on tehty lainsäädännössä ohjaten osa valitusasioista hallinto-oikeuteen ja osa markkinaoikeuteen. Samaa kysymystä koskevia asioita ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista ohjata kahteen eri tuomioistuimeen ja mahdollisen toimivallanjaon tulisi olla lainsäädännössä mahdollisimman selkeä.

Muistion mukaan tuomioistuimien resursseja ei käräjäoikeuksia lukuun ottamatta todennäköisesti tarvitsisi lisätä, mutta Helsingin hallinto-oikeus huomauttaa, että mikäli viranomaisten tarkastukset ja päätökset asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa tulevat lisääntymään, todennäköisesti myös näistä tehtyjen valitusten määrä tulee olemaan sellainen,

että resursseja on kyettävä tarkastelemaan myöhemmin matalalla kynnyksellä, mikäli se nostaa myös muiden kuin käräjäoikeuksien työmäärää.

Oikeusministeriön muistiossa on todettu, että maksuehtolain mukaisissa valitusasioissa muutoksenhakuasteena markkinaoikeuden päätöksiin toimii korkein oikeus. Helsingin hallinto-oikeus nostaa esiin, että korkein hallinto-oikeus toimii ylimpänä muutoksenhakuasteena hallintoasioissa, jolloin kyse saattaa olla myös toimivaltaa koskevasta rajanvedosta ylimpien tuomioistuinten välillä. Lausuntopyyntöä ei kuitenkaan ole lähetetty ylimmille oikeusasteille. Helsingin hallinto-oikeus kehottaa harkitsemaan, tulisiko myös korkeimpia oikeuksia kuulla asiassa.

Lausunnon on valmistellut hallinto-oikeustuomari Pirita Pesonen.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Ylituomari Ann-Mari Pitkäranta

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
Helsinki 00520
Puh.: 029 56 42000
S-posti: helsinki.hao@oikeus.fi
www.hehao.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Ann-Mari Pitkäranta
Hallinto-oikeuden ylituomari
Helsingin hallinto-oikeus
ann-mari.pitkaranta@oikeus.fi